

بسم الله الرحمن الرحيم

دعای مطالعه

«اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ وَ أَكْرِمْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا
أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَ انْشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.»
(خدایا، مرا از تاریکی های وَهم خارج کن و به نورِ فهم گرامی ام بدار!
خدایا، درهای رحمت را به روی ما بگشا و خزانه های علومت را بر ما باز
کن، به مهربانی ات ای مهربان ترین مهربانان!)

۱. عباس قمی، مفاتیح الجنان، دعای مطالعه.

تقديم به ارواح قدسی ائمه معصومین علیهم السلام، به ویژه
مولا و مقتدای زمان، حضرت بقية الله الاعظم عليه السلام؛
شهداءى انقلاب اسلامى و دفاع مقدس؛ مدافعان
مظلوم حرم اهل بيت عليهم السلام و زائران آستان ملكوتى امام
على بن موسى الرضا عليه السلام !

زندگی به سبک جهادی

اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی

عنوان و نام پدیدآور	زندگی به سبک جهادی/ تدوین اداره تولیدات فرهنگی حرم مطهر رضوی؛ به سفارش معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی؛ ارزشیاب علمی جواد محدثی؛ ویراستار: مریم رمضانی.
مشخصات نشر	مشهد: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات اسلامی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	۳۶ص: مصور (رنگی) ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	978-622-6090-78-4
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	مجاهدان و علما - ایران - سرگشتنامه
موضوع	'Ulama -- Iran -- Biography'
موضوع	شهیدان - ایران - یازمانگان - خاطرات
موضوع	Martyrs -- Iran -- Survivors -- Diaries
شناسه افزوده	محدثی، جواد، ۱۳۳۱ -
شناسه افزوده	رمضانی، مریم، ۱۳۶۵ - ویراستار
شناسه افزوده	آستان قدس رضوی. اداره تولیدات فرهنگی
شناسه افزوده	آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات اسلامی
رده بندی کنگره	BP۵۵۰/۲/۲۱۲ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی	۲۹۷/۹۹۶
شماره کتابشناسی ملی	۵۵۹۹۲۸۰

عنوان کتاب: زندگی به سبک جهادی
تهیه و تولید: اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی
ویراستار زبانی صوری: مریم رمضانی
ارزیاب علمی: حجت الاسلام و المسلمین جواد محدثی
طراح جلد: مصطفی معمی وند
صفحه‌آرا: نجمه معمی وند
ناشر: انتشارات معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی (زائر رضوی)
چاپخانه: مؤسسه فرهنگی قدس
نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۸
شمارگان: ۳۰۰۰
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۹۰-۷۸-۰
قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال (غیرقابل فروش)
نشانی: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی، بین باب الهادی علیه السلام و صحن غدیر، مدیریت فرهنگی
صندوق پستی: ۹۱۷۳۵-۳۵۱ **تلفن:** ۰۵۱-۳۲۰۰۲۵۶۷
سامانه پیامکی دریافت پیشنهادهای و انتقادهای: ۳۰۰۰۸۰۲۲۲۲

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

- مقدمه..... ۹
- خورشید مجاهدت ۱۱
- ستیز با رأس فساد ۱۲
- هدف‌های روشن ۱۲
- آرمان‌گرایی به سبک امام رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ۱۳
- فرمانده کل قوا خداست..... ۱۴
- قانون‌گرایی حتی در فرانسه ۱۴
- ایمان به مردم..... ۱۵
- مدار مجاهدت..... ۱۶
- امدادرسانی به محرومان..... ۱۷
- مبارزه در خط مقدم..... ۱۸
- مبارزه‌ای هوشمندانه..... ۱۸

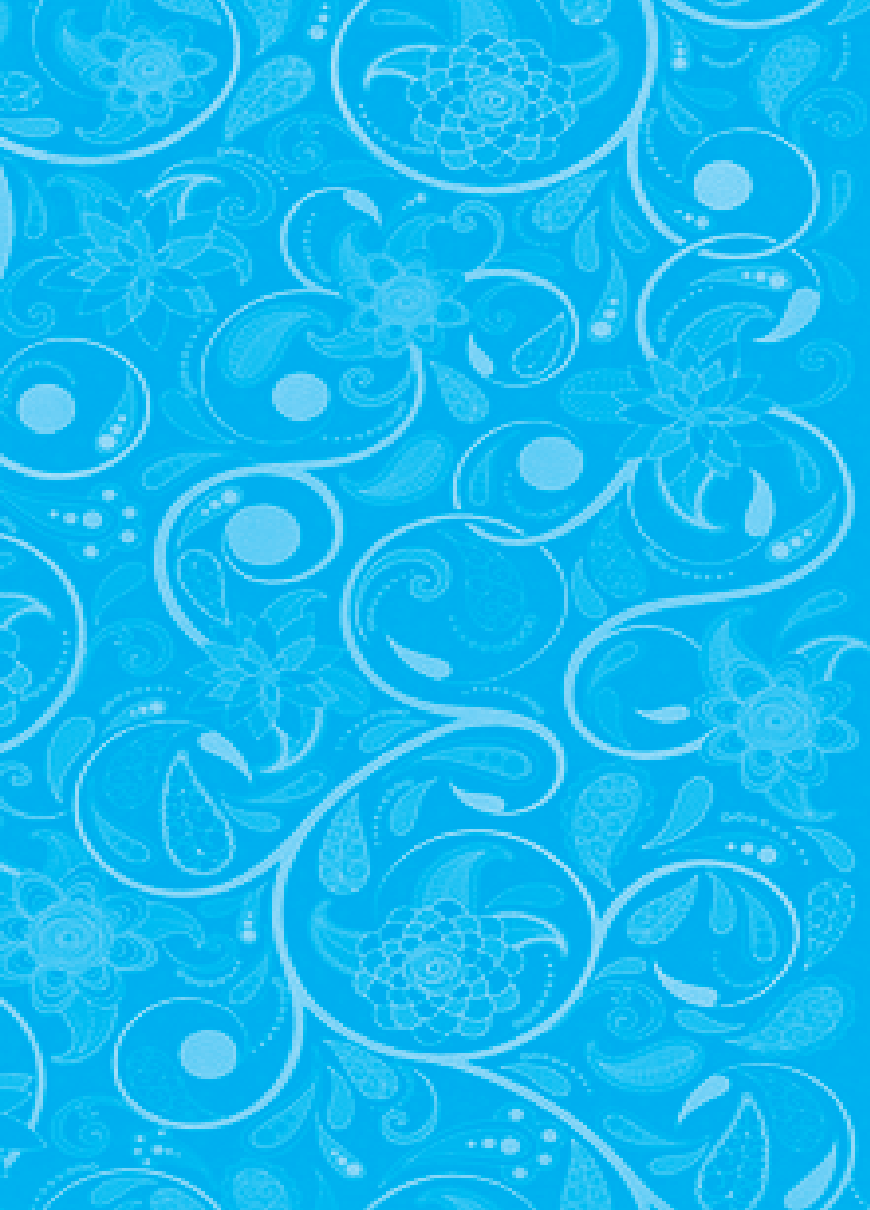
- پیامی که حجت شد..... ۱۹
- نداشتن تبعیض در برخورد با متخلف..... ۲۰
- مردی برای تمام فصول..... ۲۱
- خدمت به جامعه؛ خدمت به خانواده..... ۲۲
- تواضع دشمن شکن..... ۲۳
- مؤمنی که زیرک بود..... ۲۴
- مسیح مسیحیان..... ۲۵
- روح بی قرار..... ۲۶
- هدفمند چون یک پدر..... ۲۷
- به خاطر نمره، دست از هویتش نکشید..... ۲۸
- راه برایش روشن بود..... ۲۸
- ابتکارش سد دشمن بود..... ۲۹
- آیینۀ پاکی..... ۳۰
- حدیث نفس نمی نوشت..... ۳۱

- ۳۲..... خدا ترسی اش به چشم می آمد
- ۳۲..... چهره نورانی اش همه را جذب می کرد
- ۳۳..... زندگی زیباست؛ اما.....
- ۳۴..... شاهکار ادبی.....
- ۳۶..... تلاش مؤثر و هدفمند.....
- ۳۷..... از همه ظرفیت زیرمجموعه بهره می برد.....
- ۳۷..... متخصص و دغدغه مند بود.....
- ۳۸..... متکی به عشق و بدون انتظار فراهم آمدن همه جزئیات..
- ۳۸..... مؤمن و متعهد.....
- ۳۹..... کتابنامه.....

مقدمه

آنچه که ملت‌ها را، هم در تاریخ و هم در دوران خودشان، در میان ملت‌های عالم سربلند می‌کند، مجاهدت است، تلاش است. این تلاش، البته شکل‌های گوناگونی دارد؛ هم تلاش علمی، هم تلاش اقتصادی، هم تلاش به معنای تعاون اجتماعی میان افراد، همه لازم است؛ اما در رأس همه این تلاش‌ها، آمادگی برای جان‌فشانی است که یک ملت را در میان ملت‌ها سرافراز می‌کند. اگر در میان هر ملتی کسانی وجود نداشته باشند که آماده باشند از جان خود، از راحت خود، در راه رسیدن به آرمان‌ها صرف‌نظر کنند، آن ملت به جایی نخواهد رسید.^۱ امروز جامعه ما بیش از زمانی به مجاهدت همه‌جانبه نیاز دارد. نیاز ما به جهاد همه‌جانبه از آن روست که اگر در هر بُعدی از ابعاد فردی و اجتماعی خودمان مجاهدت نداشته باشیم، در مسیر پیش‌برد اهداف متعالی انقلاب اسلامی با مشکل روبه‌رو خواهیم شد. انقلاب اسلامی ایران، بستر رویش ستارگانی شد که

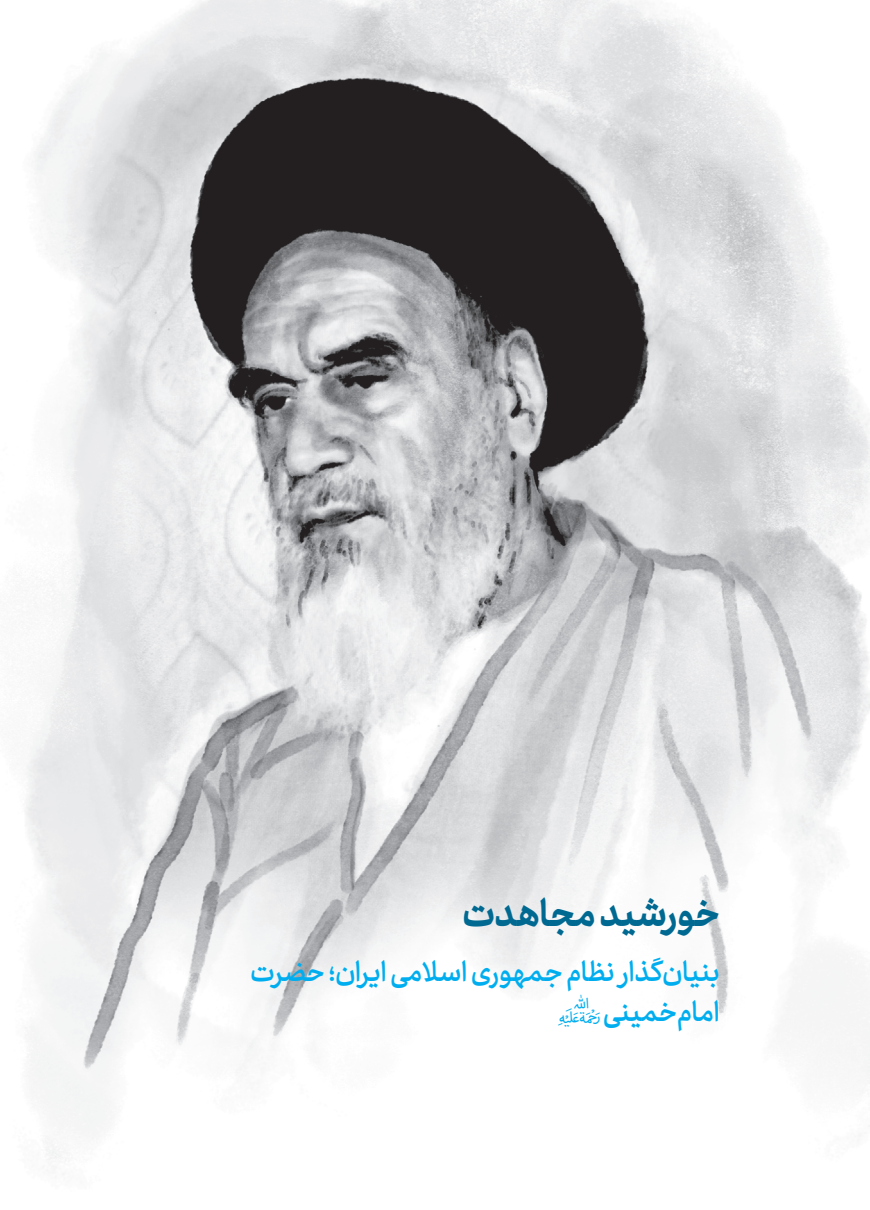
۱. بیانات در یادمان شهدای شرق کارون، ۶ فروردین ۱۳۹۷ به نقل از: «www.khamenei.ir».

آیینۀ تمام نمای مجاهدت در راه خدا شدند. در این مجال کوتاه برآنیم تا جلوه‌هایی از سبک زندگی جهادی را در سیرۀ این سروقامتان ساحت جهاد و پایداری، فراروی رهروان این راه متعالی ترسیم کنیم.

خورشید مجاهدت

بنیان‌گذار نظام جمهوری اسلامی ایران؛ حضرت

امام خمینی رحمة الله علیه

ما خدا را داریم

در ایام شهادت شهید مفتاح، بحث محاصره اقتصادی ایران از طرف کشورهای قدرتمند دنیا مطرح بود. امام خمینی رحمته الله علیه فرمودند: «گرچه ما را محاصره اقتصادی کردند؛ اما ما خدا را داریم.»^۱

ستیز با رأس فساد

مردم به فرمان امام خمینی رحمته الله علیه در سفر شاه به قم، بازار را تعطیل کردند و در خانه ماندند. شاه که منتظر استقبال شاهانه مردم بود، در مصاحبه تلویزیونی اش، با عصبانیت، به روحانیان اهانت کرد. روز بعد، مطبوعات مجبور به حذف توهین های شاه شدند.^۲

هدف های روشن

در اوایل انقلاب، عوامل رژیم، قصد آسیب رساندن به جان امام خمینی رحمته الله علیه را داشتند. عده ای توصیه

۱. نک: غلامعلی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی رحمته الله علیه، ج ۳، ص ۱۹۶.

۲. نک: محمدجواد مرادی نیا، امام خمینی و هیأت های دینی مبارز، ص ۶۷.

کردند از شدت مبارزه کم شود؛ اما امام قبول نکردند. آن‌ها به امام گفتند: «آقا شما را می‌کشند.» امام فرمودند: «بگذارید مرا بکشند. آن وقت شما از خون من، برای اسلام استفاده کنید.»^۱

آیت‌الله شهید سید محمد رضا سعیدی خدمت امام عرض کرد: «شما را تنها می‌گذارند!» امام فرمودند: «اگر جن و انس یک طرف باشند و من یک طرف، حرف همین است که می‌گویم.»^۲

آرمان‌گرایی به سبک امام رحمة الله علیه

رئیس سازمان امنیت عراق، نزد امام آمد و از ایشان خواست تا دست از فعالیت‌های سیاسی بردارند، امام گفتند: «من کارهایم را تعطیل نمی‌کنم.» او گفت: «ممکن است اخراجتان کنیم.» امام فرمودند: «خمینی، خمینی است، هر کجا که برود. هر کجا بروم، همین هستم، چه در عراق باشم و چه در جای دیگر.»^۳

۱. نک: حمید بصیرت منش و دیگران، صحیفهٔ دل، ص ۳۴.

۲. مجلهٔ نور علم، دورهٔ سوم، ش ۳۱، ص ۱۱۴.

۳. ۱۰ بهمن ۱۳۹۴، به نقل از: «www.irdc.ir».

فرمانده کل قوا خداست

در آستانه عملیات «الفجر ۸» نگرانی فرماندهان برای عبور نیروها از اروندرود تشدید شده بود؛ زیرا تجربه عبور ناموفق رزمندگان از رودخانه سرکش اروند، کار را غیرممکن می کرد. در محضر امام رحمته الله علیه وضعیت از روی نقشه توضیح داده شد و نگرانی ها ابراز شد. امام فرمودند: «شما به خداوند اعتماد داشته باشید. اصلاً فرمانده کل قوا خداست. همان خدایی که به شما مأموریت داده [است] که نماز بخوانید، همان خدا به شما امر کرده [است] که دفاع بکنید. بروید و مطمئن باشید که پیروزید.»^۱

قانون گرایی حتی در فرانسه

همراهان امام خمینی در نوفل لوشاتو، برای مصرف گوشت حلال، گوسفندی را قربانی کردند. طبق قانون فرانسه، ذبح هر حیوانی در خارج از کشتارگاه، به دلیل رعایت مسائل بهداشتی ممنوع است. تا امام از چنین قانونی اطلاع یافتند، فرمودند: «چون تخلف

۱. نک: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته الله علیه، امام و دفاع مقدس، ص ۵۰.

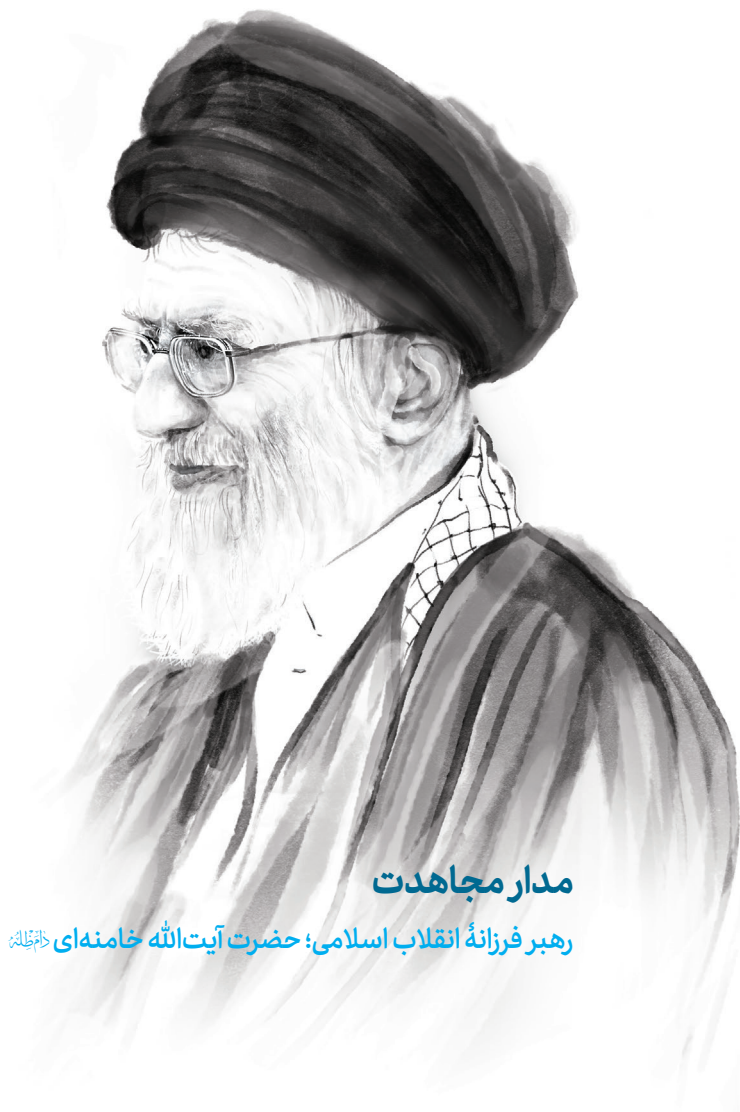
از قانون حکومت اینجا شده است، من از این گوشت نمی خورم.»^۱

ایمان به مردم

کارها زیاد و نیروی قابل اعتماد کم بود. اوضاع به هم ریخته بود. همه به امام پیام می دادند که انقلاب به بن بست رسیده است. امام فرمودند: «تا مردم کوچه و بازار هر مشکل و بن بستی را درهم می شکنند، انقلاب به بن بست نمی رسد. این شمايید که به بن بست رسیده اید.»

۱. نک: غلامعلی رجایی، برداشت هایی از سیره امام خمینی، ج ۴، ص ۲۹۱.

مدار مجاهدت

رهبر فرزانه انقلاب اسلامی؛ حضرت آیت الله خامنه‌ای دامه‌طه

تحصیل همیشگی علم

مسجد امام حسن مجتبی علیه السلام محل حضور و تجمع نیروهای انقلابی، بازاری، حوزوی و دانشگاهی بود. از جمله مباحثی که آنجا تدریس می‌کردند، نهج البلاغه و درس و طرح کلی اندیشه‌های اسلام بود. جلسات به شیوه کلاسی اداره می‌شد؛ به این معنا که جوان‌های حاضر بیانات ایشان را یادداشت می‌کردند و جلسه بعد، کنفرانس می‌دادند. در واقع، به تمام معنا، بستری بود برای تربیت انسان‌های آگاه به معارف دینی. آن موقع، ایشان فقط سی و پنج سال داشتند.^۱

امدادرسانی به محرومان

در زلزله شهریور ۱۳۴۷، در جنوب خراسان، رهبر معظم انقلاب با کمک جمعی از بازاریان مشهد و تعدادی از هم‌رزمان، «پایگاه امدادی روحانیت» را در شهر فردوس راه‌اندازی کردند. این پایگاه با وجود ممانعت ساواک، به محل دریافت کمک‌های خیرین و علمای

۱. نک: ۲۴ تیر ۱۳۹۴، طرح کلی اندیشه‌های اسلام، به نقل از: «www.khamenei.ir».

سراسر کشور تبدیل شده بود. حتی دو ماه بعد از زلزله، بین بیش از دو هزار خانوادهٔ آسیب‌دیده، پشم و نخ قالی‌بافی توزیع کردند.^۱

مبارزه در خط مقدم

مقام معظم رهبری، در ایام انقلاب، وقتی خبر محاصرهٔ بیمارستان و احتمال قتل‌عام مردم توسط نیروهای ساواک را شنیدند، به سرعت با خیل عظیم مردم، به سمت بیمارستان حرکت کردند و در مقابل سربازان مسلح و آماده‌به‌شلیک صف کشیدند. ایشان روحانی‌ها را به صف اول مردم هدایت کردند و پیش‌تازانه و باشجاعت و بدون لحظه‌ای تردید، به طرف صف نظامی‌ها حرکت کردند و با ایجاد شکاف در صف سربازان، وارد بیمارستان شدند.^۲

مبارزه‌ای هوشمندانه

منوچهری با شمایی نتراشیده، مقابلش ایستاد و

۱. نک: ۱۴ شهریور ۱۳۹۵، پایگاه امدادی روحانیت، به نقل از: «www.khamenei.ir».

۲. نک: ۲۹ آذر ۱۳۹۳، آغازی بر یک پایان، به نقل از: «www.khamenei.ir».

پرسید: «خامنه‌ای تو هستی؟»
گفت: «بله.»

پرسید: «مرا می‌شناسی؟»
گفت: «نه.»

منوچهری گفت: «من منوچهری‌ام.» سپس توی چشم‌هایش نگاه کرد تا اثر حرفش را ببیند. با اینکه آوازهٔ قساوت و شکنجه‌گری منوچهری را شنیده بود، به روی خودش نیاورد. منوچهری ادامه داد: «من تو را خوب می‌شناسم. تو همان کسی هستی که مثل ماهی از دست بازجولیز می‌خوری. تک‌تک کارهای تو چیزی نیست؛ اما مجموعه‌اش خدا می‌داند که چیست.»^۱

پیامی که حجت شد

در وضعیت بحرانی جنگ که تعداد شهدا به دلیل حملات شیمیایی دشمن زیاد شده بود، رهبر معظم انقلاب در پیامی فرمودند: «من به‌عنوان امام‌جمعهٔ تهران، نه [به‌عنوان] رئیس‌جمهور، به جبهه‌ها

۱. نک: ۱۳ تیر ۱۳۹۱. به نقل از: «www.khamenei.ir».

می‌روم و ائمهٔ جمعه هم بیایند.» پس از پیام معظم‌له، با هجوم مردم به جبهه‌ها، پادگان‌ها ظرفیت خالی نداشتند.^۱

نداشتن تبعیض در برخورد با متخلف

به دستور یکی از مسئولان لشکری، به شیوهٔ غیرقانونی، مکانی مصادره شده بود. سازمان قضایی نیروهای مسلح، گزارش حادثه را خدمت رهبر معظم انقلاب ارسال کرد. ایشان ذیل گزارش فرموده بودند: «با متخلف برخورد کنید؛ ولو پسر من باشد.»^۲

۱. ۱۸ اسفند ۱۳۸۹. به نقل از: «www.khamenei.ir».

۲. نک: علی شیرازی، پرتوی از خورشید، ص ۳۸.

مردی برای تمام فصول

مجاهد نستوه؛ امام موسی صدر

دفاع از مظلوم

با شروع جنگ داخلی ویرانگر در لبنان، امام موسی صدر، برای پایان‌پذیری آن، در مسجدی خارج از بیروت، اعتصاب غذا کرد؛ اما با حملهٔ مسلمان افراطی به تعدادی از روستاهای مسیحی، اعتصاب غذا را شکست و با ضعف بدنی شدید، چهار روز متوالی، برای آرامش بعلبک تلاش کرد. ایشان گفته بود: «اگر در بیروت، پسرم را بکشند، اجازه نخواهم داد در بعلبک یک مسیحی بی‌گناه کشته شود.»^۱

خدمت به جامعه؛ خدمت به خانواده

امام موسی صدر، در شبانه‌روز ۱۸ ساعت کار مفید و مؤثر بدون تعطیلی انجام می‌داد. گاهی اوقات روزها و هفته‌ها خانواده‌اش را نمی‌دید. یک بار در بازگشت از سفر، مستقیم به سخنرانی رفت. در حال صحبت برای مردم، خانوادهٔ ایشان از پشت پنجره او را می‌دیدند و آرام می‌گریستند.

۱. امیر صادقی گیوی، امام موسی صدر، ص ۴۵ و ۴۶.

برخی از برادران به امام موسی صدر اعتراض کرده بودند. پرسیده بودند: «آیا این ظلم نیست؟ بالاخره خانواده هم حقی دارد.» امام موسی صدر ضمن تصدیق آن‌ها، جواب داده بود: «اگر من حق این جامعه را ادا کنم، حق خانواده‌ام نیز ادا می‌شود؛ اما عکس مسئله صادق نیست.»^۱

تواضع دشمن شکن

در نشست سران کشور لبنان و رهبران فرقه‌ها، تربیون به دست یک شخصیت لبنانی رسید. با صراحت و بی‌ادبی گفت: «اگر می‌خواهید لبنان آرامش و امنیت و صلح را ببیند، باید موسی صدر را از خاک لبنان بیرون کنید.» سخنان او که پایان یافت، نوبت به امام موسی صدر رسید. او سخنانش را با تجلیل کم‌نظیر از او آغاز کرد و ادامه داد: «اگر می‌خواهید عزت و کرامت را در این کشور احیا کنید و دانش دوستی و تکریم بزرگان و فرهیختگان را به ملت بیاموزید، باید تصویر علامه شیخ محمد جواد مغنیه را در قاب طلا بگیرید و در هر

۱. نک: تاریخ شفاهی، حق خانواده و حق جامعه. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

کوی و برزن نصب کنید. ما همگی مرهون شیخ جواد مغنیه هستیم.»

تواضع امام، او را آب کرد. بدون هیچ تأخیری تریبون را در دست گرفت و گفت: «من در برابر این کوه عظمت و صبر و اسوه تواضع و فروتنی، سرگرنش فرود می آورم و در حضور شما بزرگان لبنان، با او بیعت می کنم.»^۱

مؤمنی که زیرک بود

امام موسی صدر با سخنرانی جذاب در یک کلیسا، همه را مجذوب خود کرد. در آخر سخنرانی، خانمی جوان و زیبا که از توفیق یافتن عالمی مسلمان بسیار دلخور بود، به دوستانش گفت: «می دانم چطور ضایعش کنم.» بلافاصله، درحالی که همه را متوجه خود کرده بود، جلو رفت و دستش را به طرف ایشان دراز کرد. ایشان دستش را طبق عادت روی سینه گذاشت. دختر پرسید: «می خواهید نجس نشوید؟» ایشان با زیرکی، بلافاصله پاسخ دادند: «... بلکه برعکس؛ تو آن قدر باارزش و پاک هستی که چنین تماس هایی

۱. نک: تاریخ شفاهی، کوه عظمت و صبر. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

حریم قدسی و زنانهٔ تو را می‌آلاید.» جمعیت مسیحی حاضر بیشتر به وجد آمدند و به ایشان ارادت بیشتری پیدا کردند.^۱

مسیح مسیحیان

با آتش زدن کلیسای مارمارون و نوشتن «لا اله الا الله» روی تخته سیاه مدرسهٔ کلیسا، روابط مسلمان و مسیحیان منطقه متشنج شده بود. در نزدیکی کلیسا، بنا بود مسجدی برای شیعیان ساخته شود. امام موسی صدر در میان اجتماع بزرگ شیعیان گفت: «امروز می‌خواهیم پول جمع کنیم؛ اما هر چه جمع شود، برای ساختن این مسجد و کلیسای مارمارون نصف می‌کنیم.» سخنان ایشان آرامش را به منطقه بازگرداند و حتی کشیش صاحب نفوذ حاضر در مراسم، به توصیف ایشان پرداخت و گفت: «این انسان امتداد روح مسیح است.»^۲

۱. نک: تاریخ شفاهی، زن در اندیشهٔ شهید صدر. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

۲. نک: تاریخ شفاهی، امتداد روح مسیح. به نقل از: «www.imam-sadr.com».

روح بی قرار

دانشمند شهید دکتر مصطفی چمران

بود. پیشنهاد دادند که جزو چهار مردی باشد که در توسعه صنایع نظامی آمریکا، یعنی صنایع موشک‌های دوربرد و ساخت هواپیمای فانتوم همکاری کند. همکاری نکرد. به دیگران هم توصیه کرد وارد این گروه نشوند. می‌گفت: «این سلاح‌ها را آمریکا در اختیار اسرائیل می‌گذارد و با آن، مردم مسلمان را هدف قرار می‌دهند. این همکاری، عملی بر ضد خداست و من نمی‌خواهم در این گروه شرکت کنم.»^۱

هدفمند چون یک پدر

مصطفی یک عده از بچه‌های یتیم جنوب لبنان را به صورت مجانی، در مدرسه شبانه‌روزی «جبل عامل» دور خود جمع کرده بود.^۲ ماهی یک بار، با بچه‌های مدرسه می‌رفتند و زباله‌های شهر را جمع می‌کردند. دکتر می‌گفت: «شهر تمیز می‌شود، غرور بچه‌ها هم می‌ریزد.» برای این چندصد دانش‌آموز،

۱. ۲۹ خرداد ۱۳۹۷. به نقل از: «navideshahed.com».

۲. نک: امیر صادقی، مصطفی چمران، ص ۲۴.

مثل پدر بود.^۱

به خاطر نمره، دست از هویتش نکشید

در دانشگاه آمریکا، استادی بود که روی کروات زدن دانشجویانش تعصب داشت. استاد موقع امتحان، دو نمره از مصطفی به خاطر کروات نزدن کم کرد. با این حال، او برترین نمره کلاس، هجده را آورد.^۲

راه برایش روشن بود

گفتند دکتر نیست. همه پادگان را گشتیم، نبود. شایعه شد دکتر را دزدیده‌اند. نارنجک و اسلحه برداشتیم رفتیم شهر. سر ظهر، توی مسجد پیدایش کردیم، تک‌وتنها وسط صف نماز جماعت اهل تسنن.^۳

ابتکارش سد دشمن بود

۱. نک: زهی رسول فر، یادگاران، ص ۲۲.

۲. نک: امیر صادقی، مصطفی چمران، ص ۲۲.

۳. نک: زهی رسول فر، یادگاران، ص ۴۸.

توی منطقه، آب کارون را منحرف کرده بود. عراقی‌ها با این باتلاق، توان حرکت به جلو را نداشتند. اگر عراقی‌ها روی آب کارون سد می‌زدند، بچه‌ها منفجرش می‌کردند.^۱

برای دفاع از آرمان‌هایش تردیدی نداشت

۱: نک: امیر صادقی، مصطفی چمران، ص ۶۹.

آینهٔ پاکی

هنرمند شهید مهندس سیدمرتضی آوینی

فیلمی بدون مجوزِ اکران نمایش دادند. سالن از هنرمندان پر بود. در جایی از فیلم، به حضرت زهرا (علیها السلام) آگاهانه یا ناآگاهانه توهین شد. افراد حاضر در سالن، متوجه بی ادبی شدند؛ اما کسی واکنش نشان نداد و قضیه را با خودشان حل کردند که چون کارگردان هنرمند بزرگی است؛ حتماً این کارش انتقاد از فرهنگ مردم است. سیدمرتضی تحمل سکوت را نداشت و فریاد زد: «خدا لعنت کند! چرا توهین می کنی؟!»^۱

حدیث نفس نمی نوشت

«با شروع انقلاب، تمام نوشته هایم، اعم از تراوشات فلسفی، داستان های کوتاه، اشعار و... را در چند گونی ریختم و سوزاندم و تصمیم گرفتم که چیزی که 'حدیث نفس' باشد، ننویسم و دیگر از 'خودم' سخنی به میان نیاورم و... بر این تصمیم وفادار ماندم.»^۲

خدا ترسی اش به چشم می آمد

۱. نک: محمدرضا حدادی، سیدمرتضی آوینی، ص ۲۹.

۲. نک: علی تاجدینی، همسفر خورشید، ص ۹.

درگیری خیلی تندی بین من و سیدمرتضی پیش آمد. وقتی فکر کردم، مطمئن شدم که من مقصر بودم. نیم ساعت بعد، یکی از بچه‌ها دنبالم آمد و گفت: «مرتضی از وقتی که بحث تمام شده است، درِ اتاق را بسته و نماز می‌خواند.» دو ساعت بعد که همدیگر را دیدم، احوالپرسی خیلی گرمی کرد که از خجالت، عرق سرد روی پیشانی‌ام نشست.^۱

چهره نورانی‌اش همه را جذب می‌کرد

روز خاک‌سپاری سیدمرتضی، برنامه رهبر معظم انقلاب شرکت در مراسم تشییع نبود. در اولین ساعات روز، آقا تماس گرفتند و فرمودند: «من دلم گرفته، دلم غم دارد، می‌خواهم بیایم تشییع پیکر پاک شهید آوینی... این آقای آوینی را آدم وقتی سیما و چهره نورانی‌اش را می‌بیند، همین‌طور دوست دارد به ایشان علاقه‌مند بشود.»^۲

۱. نک: علی تاجدینی، همسفر خورشید، ص ۹۱.

۲. نک: علی مختاری، راز خون، ص ۳۰.

زندگی زیباست؛ اما....

در برنامه شهر آسمانی، مستند روایت فتح، چنین می‌گفت: «ای شهید، ای آنکه بر کرانه ازلی و ابدی وجود برنشسته‌ای، دستی برآر و ما قبرستان نشینان عادات سخیف را نیز از این منجلاب بیرون کش... زندگی زیباست؛ اما شهادت از آن زیباتر است. سلامت تن زیباست؛ اما پرنده عشق، تن را قفسی می‌بیند که در باغ نهاده باشند. و مگر نه آنکه گردن‌ها را باریک آفریده‌اند تا در مقتل کربلای عشق، آسان‌تر بریده شوند؟ و مگر نه آنکه از پسر آدم، عهدی ازلی ستانده‌اند که حسین را از سر خویش، بیشتر دوست داشته باشد؟ و مگر نه آنکه خانه تن، راه فرسودگی می‌پیماید تا خانه روح آباد شود؟ و مگر این عاشق بی‌قرار را بر این سفینه سرگردان آسمانی که کره زمین باشد، برای ماندن در اسطبل خواب و خور آفریده‌اند؟ و مگر از درون این خاک، اگر نردبانی به آسمان نباشد، جز کرم‌هایی فربه و تن‌پرور برمی‌آید؟»^۱

۱. نک: علی تاج‌دینی، همسفر خورشید، ص ۲۶۰ و ۲۶۱.

شاهکار ادبی

سال ۶۶، در دیدار خصوصی عوامل روایت فتح با رهبر معظم انقلاب، ایشان پرسیدند: «نویسنده این برنامه کیست؟» سیدمرتضی از قبل به ما سپرده بود، درباره او صحبت نکنیم. با تکرار و تأکید بر سؤال، ما به ناچار گفتیم. آقا فرمودند: «این متون شاهکار ادبی است و من آن قدر هنگام شنیدن و دیدن برنامه لذت می‌برم که قابل وصف نیست.»^۱

۱. نک: علی مختاری، راز خون، ص ۶۶.

شهریار شهر علم

دانشمند شهید دکتر مجید شهریاری

هوای دانشجویانش را داشت

گروهی از دانشجویها، از سخت‌گیری دکتر، به رئیس دانشکده شکایت کرده بودند که «ایشان خیلی به ما فشار می‌آورد.»

درس ایشان واقعاً سنگین بود. جلسه بعد که دکتر آمد، به جای اعتراض، عذرخواهی کرد و گفت: «معذرت می‌خواهم اگر کدورتی پیش آمده است.»^۱

تلاش مؤثر و هدفمند

استاد شهریارى سنگ بنای علمی رشته «کاربرد پرتوها» را گذاشت. با تلاش فراوان، لیست دروس ترمیک دانشگاه‌های معتبر را پیدا کرد و با دقت و پشتکار، همه اطلاعات را کلاس‌بندی کرد و یک پایه علمی برای این رشته ساخت؛ حال آنکه این روش علمی در کشور سابقه نداشت.^۲

۱. نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص ۴۶.

۲. نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص ۵۰.

از همه ظرفیت زیرمجموعه بهره می‌برد

علاقه‌مندی و پشتکارش سبب می‌شد که نیروهای رشته‌های تخصصی دیگر هم جذبش شوند. یکی دو جلسه با بچه‌های کشاورزی صحبت کردیم. خیلی زود کارشان به مبادله شماره تلفن رسید. اگر با متخصصان سازمان فضایی صحبت می‌کردیم، دکتر می‌گفت: «باید یک کلاس ویژه بگذارم تا ادبیاتمان را یکی کنیم.» برای گردآوری افراد با تخصص‌های مختلف، قدرت عجیبی داشت. با محوریت دکتر و معنویتی که بر فضای کار حاکم می‌شد، همه نیروها با تمام وجود کار می‌کردند.^۱

متخصص و دغدغه‌مند بود

درحالی‌که جوان بود، دانشجویان بسیاری تربیت کرده بود. طبق آمار، تا آن زمان، سی رساله کارشناسی ارشد را مدیریت کرده بود؛ یعنی سی کارشناس ارشد،

۱. نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص ۴۲.

در صنعت هسته‌ای کشور پخش کرده بود.^۱
کار آموزشی استاد، سبب دوری‌اش از خدمات دیگر
نشد؛ بلکه با استفاده از دانش هسته‌ای، روی پروژه
درمان سلول‌های سرطانی کار می‌کرد.^۲

متکی به عشق و بدون انتظار فراهم آمدن همه جزئیات

پول پروژه‌ها را در بانک پس انداز نمی‌کرد. درآمد
علمش را، صرف کارهای علمی می‌کرد. مقداری از
امکانات دانشکده با هزینه شخصی او تهیه شده بود.
وظیفه دانشگاه بود؛ اما با هزینه شخصی او، دانشکده
سامان گرفت. سیستم‌های رایانه‌ای و سرور گران قیمت
دانشکده را با هزینه شخصی خریداری کرد.^۳

مؤمن و متعهد

هیچ وقت دیر به کلاس نمی‌آمد و زود هم نمی‌رفت.
تمام دو ساعت کلاس، به درس و بحث می‌گذشت. روز

۱. نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص ۵۲.

۲. نک. حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص ۵۳.

۳. نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص ۳۱.

شهادت حضرت زهرا علیها السلام چند کتاب عربی و فارسی، همراهش سر کلاس آورده بود. حدود نیم ساعت درباره حضرت زهرا علیها السلام صحبت کرد. نمی دانم در ذهنش چه گذشت که ناگهان با صدای بلند، شروع به گریه کرد.^۱

کتابنامه

۱. بصیرت منش، حمید، صحیفه دل، تهران: عروج، ۱۳۸۵.
۲. تاجدینی، علی، همسفر خورشید، تهران: نماد اندیشه، ۱۳۹۰.
۳. حدادی، محمدرضا، سیدمرتضی آوینی، تهران: میراث اهل قلم، ۱۳۹۱.
۴. رجایی، غلامعلی، برداشت‌هایی از سیره امام خمینی رحمته الله علیه، ج ۳، تهران: عروج، ۱۳۹۲.
۵. رسول‌فر، رهی، یادگاران: کتاب چمران، تهران: روایت فتح، ۱۳۸۹.
۶. شیرازی، علی، پرتوی از خورشید، قم: بوستان کتاب، ۱۳۹۰.

۱. نک: حسین مروتی و دیگران، شهید علم، ص ۷.

۷. صادقی گیوی، امیر، مصطفی چمران، تهران: میراث اهل قلم، ۱۳۹۰.
۸. گیوی، امیر صادقی، امام موسی صدر، تهران: میراث اهل قلم، ۱۳۹۴.
۹. مجله نور علم، دوره سوم، ش ۳۱.
۱۰. مختاری مجاز، علی، راز خون، تهران: مؤلف، ۱۳۹۶.
۱۱. مرادی نیا، محمدجواد، امام خمینی و هیأت‌های دینی مبارز، تهران: عروج، ۱۳۸۷.
۱۲. مروتی، حسین، شهید علم، تهران: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، ۱۳۹۷.
۱۳. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته الله علیه، امام و دفاع مقدس، تهران: مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۷۷.

www.irdc.ir

www.khamenei.ir

www.imam-sadr.com

navideshahed.com

